

SZENTES ÉS VIDÉKE

POLITIKAI LAP

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KOZLÖNYE.

Megjelen **vasárnap** és **csütörtökön**.

Előfizetési ár:

Negyedévre 2 korona 50 fill. Félévre 5 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Görög-udvar,
hová a kőszíratok címzendők

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket

a kiadóhivatal

mérsékelt áron számít fel.

A vallomások napján.

(bj) Polgár, aki izzadó homlokkal kitöltötte a nagy papirosiveket s aki beületesen, igazán elmondottad, hogy mit jövedeimez a házad, te, aki ez előtt házigazda voltál, tudd meg, hogy eztán házmester leszel a házadban. Te jámbor, jó polgár, aki esztendőkönt át küzdöttél, hogy hajlékód legyen, aki megtakarított tőkédet befektetted a házadba, tudd meg, hogy szerdán délután a házad már nem gyönyörűség. Szerda, ez a sáros, esős szerda, nem afféle közönséges, fölületes hétköznap. Nem; a vallomások napja ez: áldozati nap, amelyen a házak tulajdonosai hoztak áldozatot a nagy, a félelmes államnak.

Kartágóban az elsőszülötteket áldozták föl a hatalmas hadi istennek a győzelem kedvéért. Nálunk már elsőszülöttek is alig lesznek, az egyke után pusztít a gyermeknélküli valóság és a kivándorlás. Aki meg otthon marad, attól áldozatul kéri a munkája minden eredményét, a vérét, a verejtékét, kiveszik a szájából az utolsó falatot is: mert kell az államnak, kell

a büszke, a pénzsóvár, a vágyó államnak.

Azt a bizonyos álláspontot, amelyet a tüggetlenség párt, a mai többség oly nagy szeretettel foglalt el nem is olyan régen és amely a magyar nemzetnek kétségtelenül legrégibb hagyományja: a „nem adózom” elvet éppenséggel nem szabad hangoztatni annak, aki tudatában van annak, hogy az állami berendezés főtartásához pénz és pénz kell. De viszont, ha az állami költségvetést egy kicsit figyelmesen lapozzuk, föltétlenül olyan rejtelmekre találunk, amelyeknek a magyarázata nem éppen könnyű. Megtudjuk azt, hogy azt az összeget, amelyet igazságszolgáltatásra, földmívelésügyre, közoktatásra, belügyi igazgatásra, kereskedelmi és ipari célokra fordítanak, teljesen födözik azok a bevételi tételek, amelyek ezeken a címeken az állam-pénztárba jutnak. Okmánybélyegeken hatvannégy millió koronát fizet évenként az ország, vagyis minden telnött ember átlag évenként mintegy húsz koronát fizet azért, hogy az állam igazságot szolgáltat neki s mert néha egyik vagy másik közülök állásba jut. A közök

tatástügyi kiadásokat bőségesen födözik azok a bevételek, amelyek például fogyasztási adó címén jutnak az állam-pénztárba. Bizonyos dolog, hogy az ember nem kap az államtól semmit, hogy meg ne fizessen érte. Az egyes adóért az állam semminemű viszonyszolgáltatást nem ad az adózónak. Ha reggel fölkelek a lakásomban, megfizetem a lakrészadót; ha megreggelizem fizetek vámot a kávé után, fizetek adót a cukor után; ha sört, vagy bort iszom, ha húst eszem, fizetek fogyasztási adót; ha pöröm van, fizetek bélyegköltséget; ha az állam elszállítja a levelemet, fizetek bélyeget; ha elvisz a vasútján, fizetek bőségesen útiköltséget; ha földem van, fizetek földadót; ha fegyverem van, fizetek fegyveradót; ha nem voltam katona, hadmentességi adót; ha világhosszra gyujtok, fizetek ásványolajadót; ha kenyeret eszem, fizetek sajtolt-élesztő utáni adót; ha az állam-színházba megyek, megfizetem a belépti díjat; ha beteg vagyok, fizetek a kórházban ápolási díjat; ha utcán megyek, fizetek útdadót; ha kövezen megyek, fizetek kövezetvámadót; ha hidon megyek, fizetek hidpénzt; ha házasodom, fizetek az anyakönyvvezetőnek; ha el-

TÁRCA.

A KIS TITOKTARTÓK.

Irta: Jeanne Marni.

COLOTTE, tíz éves.

MARGOT, hat éves.

JOSEPHINE, komorna, harminc éves.

Esti kilenc óra. Az Avenue de Wagram egyik házának első emeleti erkélyén. Colotte, Margot és Josephine egy kocsi után néznek, amely az Arc de Triomphe irányában elrobo.

Josephine: Ugy! A nagysága elment. Most legalább szép csöndesen, békességben megvacsorázhatom. Gyerekek aludni! Hamar.

Colotte: Kérlek szépen, edes Fini, hadd maradjunk még. Csak egy kicsit.

Margot: Majd meglátod, milyen jók leszünk.

Colotte: Majd meglátod, hogy nem haljünk ki az erkély fölé. Ugy-e még itt maradhatunk egy kicsinyt? Ugy-e?

Josephine: Nem, Mamácska engem szíd meg, ha itt hagylak benneteket.

Colotte: Oh, nem mondjuk meg ám mamácskának.

Margot: Te tudod, hogy mi nem mondunk meg semmit. Emlékszel . . . mikor a fehér bort ittuk . . .

Colotte: Igen, mikor Margot meg én olyan megbetegedtünk a nénidnél. Akkor talán megmondtuk? Talán szoltunk valamit mamácskának, hogy mennyire becsiptünk?

Josephine: Nem is igaz, hogy részegek voltatok . . . Csak egy kicsit elszédültetek.

Colotte: Csak elszédültünk? Azt mondd?

Josephine: Hát ami igaz, az igaz. Legyünk igazságosak. Nem vagytok pletykasak. De hátha mamácska most hirtelen visszajönne?

Colotte: Visszajön? Mamácskának ma nagyon sürgős dolga van. Aztán nem láttad,

hogy a fekete ruhája vette föl s mondta is neked: Csak későn fogok visszajönni, csak feküdjél le, gyermekem!

Josephine: Átkozott porontyai! Mindent meghallanak. Nos jó; hát nem bánom, itt maradhatok még addig, amíg megvacsorázom. De jók legyetek, értitek?

Colotte: Igen; de nagyon siess Josephine.

Josephine: Oh, csak légy nyugodt. Nem oly sürgős — van időm elég. Aztán majd visszajövök értetek. (Josephine a lakásba megy: a két gyermek az erkélyhez támaszkodik.)

Margot: Mit játszunk, Colotte?

Colotte: Játsszunk festőt. A zsebkendőnkkel letörüljük a port; aztán benyálazzuk s ez lesz a festmény. A rács szép fekete lesz tőle.

Margot: Oh nem, nagyon hamar megszárad.

Colotte: Hát akkor számláljuk meg a hirtókat, mikor erre jönnek.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által ajánlva.

Mint ahogy értéketlen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenképp „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Sváj)

Sirolin

Ennél az érvénytel és a testvérrel, megzárhat a köhögés, vándorlat, égési izzadás.

„Roche”

Számtalan orvos rendelésére a gyógyszerházaiban. — Arc. Svájcban 4 — koronás.

temetnek, fizetnek a siromért; ha dohányszom, használ rajtam az állam: ha ki akarok menni a külföldre, fizetek az útlevéért, ha nem megyek ki a külföldre, fizetek betegsegélyző járulékot; ha iskolába íratok be valakit, fizetek tandíjat; szóval ha bármiféle viszonyba kerülök az állammal, az megfizeteti velem. Az adóért semmi, de semmi egyebet nem kap az ember, mint azt, hogy az államban élhet, levegőt szívhathat és hogy az állam ezért hadsereget tart fenn, amely megvéd és oly retentő sokba van, hogy ha azokat a költségeket, amelyeket a hadsereg fenntartására fordítunk, egy nemzetközi biztosító társaságnak fizetnénk, föltétlenül soha nem volna háború, de soha nem volna még csak diplomáciai jegyzék-váltás sem.

Ugyde ne vigyük végletekbe a dolgot! Mondjuk, hogy a d ó z u n k és szálljunk szembe ezáltal a függetlenségi párt régi álláspontjával. De ne vessenek ki senkire olyan adóösszeget, amelyet nem fizethet meg. Szép, szép, hogy az állam a polgárokat megadóztatja, de vajjon a megadóztatás ténye egy-e a levétköztetéssel és tönkretétellel?

Vajjon ha a kereskedők és iparosok és latájnerek nem tudnak megélni, mi lesz ebből az országból, amelyben minden életet, minden fejlődést, minden haladást egy középosztálynak lehet köszönni, amelyikkel azonban az ördög sem törődik s amelyet épp ott rugnak oldalba, ahol legkönnyebben találják. Ha a magyar polgárság gondoskodnék arról, hogy éldeiket képviseljék, akkor a kormányzat mindenestre nem merne vele akként föllépni, amint az agráriusoknak sikerült is a

maguk érdekeit még az új adóformában is viszontbiztosítani. A középosztály azonban fizessen és sajnos fizet is. Szentesen és mindenütt az országban megkezdődnek az adóbevallási siránkozások és a vége az, hogy az állam tovább emeli az adót s a szegény kisember fizet és nem tud megélni . . .

A bécsi rejtély. Sohasem voltunk hajlandók azzal mentgetni Bécsot, hogy nem tudják, mit csinálnak. Ilyesmikről csak a mi szerencsétlen nemzeti politikusainknál lehet szó, akik, amíg a piacon állnak, kanállal etetik a bölcsességet, de mielőtt kezükbe kapják a kalapács nyelét, akkor veszik észre elszontyolodva, hogy a bölcsesség még is más, mint amit ők mondanak. Ennélfogva most sem tekinthetjük szerencsétlen föllógásmost, hogy L u k á c s László és K h u e n H é d e r v á r y grófot éppen péntekre citálták audienciára.

Magyar politika szempontjából a dolog tökéletesen közömbös. Egészen bizonyos, hogy a fatális bécsi sakkhúzás nélkül is menthetetlen belekerültünk volna az exlebbe. Nem is erről van szó, hanem arról, ami e meghívásokból félreérthetetlenül kiderül, — hogy B é c s b e n akarják, hogy Magyarország belekerüljön az exlebbe. Mert a meghívás egyenes következménye, hogy maguk a korporáló pártok, a mostani kormánypárt ellen fordul, legalább az óhajátásával annak, hogy a kormány megkapja, amit kér. S más az, ha ez az alkotmányos baj az országot éri és más, ha azt Ausztria és az udvari politika egyenesen provokálja. A régi gyanúk szinte testet ölt: a hosszú válság nem megoldandó probléma Bécsben, hanem tudatosan és mesterségesen felidézett helyzet, melyet eddig még ismeretlen, de magyarellenese célokra föl akarnak használni.

Margot: Hisz én nem tudok sokat számlálni.

Colotte: Hát a képeket akarod? Tudod azt, hogy: férfi-e vagy nő?

Margot: De én sohasem tudom kitalálni.

Colotte: Hazudsz; tegnap nagyon jól kitaláltad a papát.

Margot: Igen ám; mert te megmondtad, hogy: egy vén féltékeny. Mond csak, Colotte, miért féltékeny a papa?

Colotte: Mert szereti a mamácskát.

Margot: De hisz én is szeretem és te is szereted és mi mégsem vagyunk féltékenyek.

Colotte: Az egészen más.

Margot: Miért?

Colotte: Azt nem mondhatom meg neked, mert te azt még nem érted. Még kicsiny vagy ahhoz.

Margot: De! Én értem.

Colotte: Nem.

Margot: Ugy-e, valami csunya szó az?

Colotte: Igen, valami olyan — igen.

Margot: Akkor mondd meg Colotte, — mondd!

Colotte: Nem, kisasszony! Egy csöpp kedvem sincs, hogy miattad halálos vétkeket kövessék el.

Margot: Ha az én kis testvérem halálos vétkeket kívánna tőlem, én nem tagadnám meg a kérését.

Colotte: Csakugyan? De te nagyon fiatal vagy még hozzá, még nincs meg a kellő érettséged.

Margot: De ha mondom, hogy megvan.

Colotte: Igen, te kis buta! Mennél csak te is gyönni s halgatnád meg az abbé urat, majd félnél te is, tudom.

Margot: Félsz? Mitől félsz?

Colotte; A pokol tüzétől.

Margot: A pokol tűzét égetne meg, ha megmondanád, hogy miért féltékeny a mi papánk?

Colotte: Az. Chaudron abbé úr azt mondta: Semmit sem szabad elmondanod mindabból, amit látsz, sem abból, amit hallasz, gyermekem! Ne beszéld el ifjú társnőidnek. És mindenkifelelt óvakodjál attól, hogy kis hugocskádnak kinyisd a szemét.

Margot: (sértődötten.) Oh, de ostoba ez a Chaudron. Hisz az én szemem már régóta nyitva van, Látod? Nézz csak ide, Colotte! (Tágra nyitja a szemét.)

Colotte: (mosolyogva.) Mondom, hogy éretlen vagy még: Hisz Chaudron úr nem az igazi szemeidet gondolta. Figyelj ide, mondok valamit, Margot! (Chaudron úr azt nem akarja, hogy mamácska szédelgéseit elmondja neked.)

Margot: Hát szédelgő a mamácska?

Colotte: De még milyen! Minden percben elkövet valami szédelgést. Ma este is — nem hallottad, mikor azt kérdezte a papa: — Mikor voltál együtt Bernhard úrral?

— Mem hallottad?

M a r g o t: Nem. Éppen süteményt cctem.

Mi igazán nem vagyunk hajlandók, mindenki, aki nem Wekerle nének, vagy J u s t h n a k a szekérét tolja, darabtatot latni. Sőt megváltóképp üdvözölnénk azt a kormányt, mely mind a két hazug és veszedelmes irányzatot félre tudná söpörni s helyébe megteremteni frázis és ámitás nélkül azt a politikát, mely a megszakított folytonosságot helyreállítaná a mult és jelen között. Ha akár L u k á c s László, akár K h u e n H é d e r v á r y gróf erre képes volna, szívesen üdvözölnék őket akár külön, akár együtt. De erre nem lehetnek képesek. Itt a helyzet beszél. Wekerle-Kossuth körül vannak vagy százötvenen, a két régi érdemes politikus körül nincs senki. Nem igaz, hogy Wekerlék képviselők a nemzeti politikát, de éppen olyan kevésbé igaz volna állítani, hogy esetleges mostani vállalkozásukkal ez a két államférfi képviselné azt. Nem igaz, hogy A n d r á s s y szegényes katonai programja ki tudna vezetni a bajból, de az is képtelenség, hogy a két volt miniszter inkább volna erre képes a szegényes program nélkül.

Ellenben igaz, nem az ő céljuk, de a való helyzet szerint, hogy akár L u k á c s, akár K h u e n vállalkozása a parlament nélküli kormányzást jelentené. Egyszerűen azért, mert nincs pártjuk az országgyűlésen s mert választásokkal sem tudnak maguknak olyat teremteni. Akármennyire óhajtának is ezek az urak alkotmányossá tenni kormányzásukat, s bármilyen őszintén — ők kétségtelenül őszinték volna — egyengetnék is útját a keresett parlamenti utódnak, mégsem kerülhetnék ki sem a Fejérváry-rezim karakterét, sem a sorsát. S végül megint mellékes, hogy vállalkozásukat ok milyen tiszta intencióknak bocsátának szolgálatába, mert kétségtelenül bécsi taktika válogatába íkt, s maguk is megcsalatván, maguk sem tudnák, ha missziójuk a nemzet ellen való vállalkozással lenne.

Ra kell erre mutatni, nem mintha már

Colotte: Persze, te ilyenkor a kávéstortával vesződöl, te torkos!

Margot: Oh, csak ne csúfolódjál, te is sokat ettél!

Colotte: Én csak a kis tortácskákából ettem:

M a r g o t: Igazán? Hát a nagy tortából? A csokoládéból?

Colotte: Nem illik másnak a szemére hanyi, amit evett.

M a r g o t: Te kezdted.

Colotte: Ha így beszélsz, akkor nem mondom el a mamácska szédelgéseit.

Margot: De igen, kérlek — mondd!

Kérlek!

Colotte: Először kérj szépen bocsánatot,

M a r g o t: Hát kérlek, bocsáss meg!

Colotte: (atyja hangját utánozva) Hát csakugyan rég nem láttad már Bernhard urat?

Mamácska így szól:

— Nagyon régen!

Apa összeráncolta a homlokát:

— És bizonyos vagy ebben?

És mamácska:

— Egészen bizonyos vagyok benne.

És papa:

— Csakugyan vakmerő vagy!

— Vakmerő? Hogy érti ezt?

— Ugy gondoltam, hogy szemtelenül

hazudsz. Igen mert éppen most voltál vele együtt.

— Nem igaz. Tagadom. Én Colottete

lenne rá ok, hiszen nem lehet tudni, mi készül Bécsben, hanem mert a közvélemény tele van kételkedéssel és nyugtalansággal s ennek valahogyan hangot kell adni. Nyugodt meggyőződéssel mondhatjuk, hogy a két politikus közül tudatosan egyik sem kapható nemzetellenes célra. De kérdés, nem amitjak-e el őket? Ami ma látszik, egyenes provokálása a parlamentarizmus minden barátjának s ilyen akad nagyon sok azokban a körökben, melyek szinte az utálatig megelégtették a mostani rendszert, s annak saját véréből való ellenzéket.

A korona alkotmányos megoldásra törekszik? Akkor vegye kormányát vagy az egyik, vagy a másik taborból. A korona egyik iránt sem viseltetik bizalommal? Akkor ne is tartóztassa helyén az egyiket s különösen ne kényszerítse rá az ideimnity kérésére. Ha rákényszeríti, akkor ne telegrafáljon rájuk utódokat abban a pillanatban, amelyben a kényszernek engednek. Ez tiszta és világos, nem is logika, hanem pusztá becsületesség. Mert ez az utódmutogatás voltaképpen azt jelenti, hogy a korona előjár a példával, mely kitanítja a képviselőket is: ne adjátok meg az ideimnityt ennek a kormánynak, mert már nem is kormány, nem is lesz.

Balgaság volna ezt az eljárást bécsi hibának tekinteni. Ilyen vaszkos hibát csak akarva lehet elkövetni. S voltaképpen épp úgy fordul Khuen és Lukács, mint Wekerléék ellen, mert még nem is vállalkoztak a békítő misszióra, s máris engesztelhetetlenné tettek minden faktort, melyet összebékíteniük kellene.

Értjük a koronát, ha nem helyeseljük is, ha koncessziót nem akar tenni Wekerlééknek. De mikor ez a kormány már nem is kér koncessziókat, akkor a mai helyzetben az alkotmányos rend érdekében még is csak tóbbit tud tenni, mint a minden támasz nélküli való L u k á c s és Khuen, szintén min-

den koncesszió nélkül. Ezek az urak hatékonyabbak, ha az ország közvéleményét föl kell ingerelni, de éppen nem arra valóik, — nem egyéniségüknek, hanem a politikai hangulatnál fogva, — hogy a korona irányában tömörítsék a nemzet fölfogását.

Ezért föl kell tennünk, hogy a két audienca nem végződik kész faktummal s hogy a két államférfi nyitva tartotta a szemét és tisztába jut, mielőtt valamire elhatározná magát, azzal, hogy mit kívánnak tőlük, mennyiben egyezik az az ő magyar jóhiszemű céljukkal s mennyire képesek majdan e célnak meg is felelni. Mindaddig ezt a két audienciát egyikének kell tartanunk ama bécsi rejtélyeknek, melyeket eddig még senkinek sem sikerült megfejteni, mert senki sem vetemedett még arra, hogy olyan célokat imputáljon a magyar koronának, amelyeket Luégeréknél magától értetődőnek kell találnunk.

Házi foglalkozás a tanyai lakosnőknek.

A napokban künn voltam a szegedi tanyavilágban, hol most a tanyai lányok és asszonyok részére csipkeverő tanfolyamot állítottak fel. Minden ilyen tanfolyamnak csak örülni lehet, mert a lakosság gazdasági és kulturális haladását szolgálja, azonban mégis szabadjon egy pár megjegyzést tenni ez irányban.

Nálunk a tanyavilágban a csipkeverésnek gazdasági értéke és fontossága soha sem lesz. Az indoka igen egyszerű. Nálunk a kiskis, kisbéri leánygyermek és feleség kora tavasztól késő őszig, hajaltól estig, néhez mezei munkával van elfoglalva, miután akár a magáéba dolgozik, akár napszámra, az illő hasznót magkapja. Nalunk nagy értéke van a gazdaságban a munkás női kéznek s a gazdasági idő alatt alighogy reáér a főzés és háztartást sietve elvégezni s megy ki a földekre dolgozni. A pár téli hónapban a csirkék, tyúkok, libák s más aprójószágok körül nagy haszonnal munkálkodhatik

egész nap a női kéz s a háztartáson felül mindég akad részére gazdasági munka, mely busznothajtóbb, mint a csipkeverés, sőt elengedhetetlenül szükséges is, mert nélküle a gazdaság szenvedne hátrányt.

Szerintem a csipkeverés két helyen talán igen jó talajt s áldásos működési kört. A városban és a hegyes felvidéken.

A városi kispolgári háztartásban a nő elvégezvén a főzést stb. házi teendőket, ideje szabad, nem tudja mára hasznosítani, mint kézimunkára. Ha a városi polgári leányokat megtanítják a csipkeverésre, ezzel nekik kitűnő kereset forrást adnak a kezökbe, melylyel szabad idejüket úgy felhasználhatják, hogy szépen kereshetnek vele, a városi polgári leányának azonbanik kezűgében van a bolt, hol az anyagot mindig beszerezheti, a készet eladhatja, megrendeléseket kaphat s az úri közönségnek, mely az ily luxus munkát megfizeti, mindég rendelkezésére állhat. Ha a városban csipkeverő intézetet állítanak fel, ez áldás lesz a polgárság női részére, mert ezek most szabadidejüket a városban nem igen tudják megfelelőleg felhasználni s a télen szabadidő szűlése sok rosznak, míg a csipkeverés megtanulásával kereshetnek jutnak, segítenek férjöknek, atyjoknak a háztartás gondjait elviselni.

Szintűgy helye van a csipkeverő tanfolyamnak a hegyes vidéknek. — A hegyes vidék természetén talaja nem ad elegendő foglalkozást a lakosság férfi részének sem. A hegyvidéki lakosnak van egy kis szilvása. Egy kis hegyi legelője vagy kaszálója a birkák részére. Ha ezt el látja, kész van a gazdasági munkálkodással. Nem is bír belőle megélni, hanem kénytelen tutajt úsztatni, a síkságra vándorolni munkáért. E vidéken még kevesebb dolga van a nőknek, mint a férfiaknak. A nyomorult, szűkös háztartás alig ad dolgot, pláne ha többen vannak egy háztartásban. — Nincs eladható termőföld, mely munkát adna télen-nyáron a nőknek. Itt a nő kénytelen élete javarészt tetlenül, nyomorogva a hidegszobán elhelyezni s ezt úgy megszokja, hogy inkább éhezik, nyomorog, de nem dolgozik s ha talán a férfi faparaságul szerez egy pár krajcárt, abba sem tud és nem akar beleszítani.

Ezen a vidéken kézimunkára, csipkeverésre megtanítani a nőket igazi áldás és fontos nemzetgazdasági feladat.

Nálunk a tanyavilágban nem fog ráérni a nő a csipkeverésre s nem is szabad neki, mert a télen-nyáron nagy munkás kéz hiány miatt ha a gazdasági haladást követni akarjuk, férfinak, nőnek egyaránt meg kell fogni az év minden szakában a gazdasági munka végét és el kell látni a konyhakertet stb. stb. Itt a csipkeverés legfeljebb arra szolgálhat, hogy a leány megtudja majd magának készíteni a kelengyéljéhez szükséges csipkéket, de ezt is a gazdasági munka rovására, mert amit ott elveszt, azért a boltban több csipkét kap.

Ezt mind nem azért mondom, mintha a csipkeverés tanítását nem tartanám üdvösnök, ó nem... azt nagyon hasznos és üdvösnök megtanulni s csak nagy köszönettel tarthatunk annak, ki ezen fáradozik s buzgólkodik. De elmondtam a fentiekért azért, mert nálunk sokkal fontosabb tanulóvalójára volna a tanyavilág nő lakosának s először arra kellene őket megtanítani.

Itt van a konyhakertészet. Ez női foglalkozás. Minden kiskisgazda házában a nők el tudnának 1—2 hold konyhakertet vezetni. Már februárban egész napját elfoglalhatja a nőnek a palántázás, csirázás stb. és egy hold okerszű, belterjes konyhakert egy családnak 2—3 nótágjának egész évi munkálkodását lekötheti. És mily haszonnal jár ez. Nézzük csak meg a bolgárokat. Egy család 1 férfi, 1 nő, 2—4 leánygyermek és fű kivesszenek nálunk 1—2 hold földet bérbe a város alatt s májustól novemberig 6—7-en hajaltól estig abban dolgoznak s kihoznak egy hold földből 2000 korona tiszta hasznót is. Erre kell a tanyai lakosnőket megtanítani.

Ott van a baromfityesztés. Ez télen nagyon elfoglalja a kiskisgazda nejét, leányát s dúsabb hasznót ad neki mindennél. Erre kell a tanyai lakosnőket megtanítani.

voltam és Colotte egy percre sem hagyott el. Kérdezd meg csak őt, ha nem hiszed el nekem!

Erre papa csendesen felelt: — Hadd csak! Nem akarom a gyermekeket ilyen gyalázatosságokba keverni. Érted?

Mama még sem hallgatott: — De! Azt akarom, hogy kérdezd meg Colottet.

De papa nem akarta s csak azt mondta röviden: — Nem!

Akkor már egészen nekivörösödött az arca. Fölugrott az asztaltól. Hisz te is láthatad, mikor fölugrott — egészen vörös volt. Hát nem?

Margot: Igen. Én is láttam mikor fölugrott, de én azt hittem, hogy valaki hívta, hogy sürgős dolga volt.

Colotte: Ostobaság! Papa a körbe ment.

Margot: Mit keres ott a papa?

Colotte: Játszik.

Margot: Mivel játszik?

Colotte: Kártyákkal.

Margot: Olyan kis kártyákkal, mint mi?

Colotte: Nem. Papának sokkal mulatságosabb kártyái vannak. Azok hozományt esznek. Elhiszed? Nemrég mondta fülem hallatára a mamácska:

— Az én férjem — mondta — mindig rézszen jön a klubból. Ezek az átkozott kártyák még megeszik a leányaim hozományát.

Margot: Hát van szájuk is?

Colotte: Nincs! Ez éppen olyan dolog, mint a te szemed, amelyet nem szabad kinyitnom. Ez annyit jelent, hogy papa játékos. (Ismételve.) Játékos. — Te ugy nézsz rám, mint aki nem érti, hogy mit beszélnek.

Margot: Oh igen!

Colotte: Hát megértetted a mamácska szédelgéseit?

Margot: Igen kisasszony, megértettem, de kérlek mégis, magyarázd meg jobban!

Colotte: Tehát: igen, csakugyan remrégi beszéltünk Bernhard úrral. Ez az egész: tóbbit nem is kell tudnod. — De a papának nem kell szólnod. Hallod!

Margot: Hallom, Colotte. De hát Fininek? Fininek csak el szabad mondani. Ugy-e, el?

Colotte: Persze. Jozefinnek szabad. Jozefin — az olyan, mintha a mamánk volna.

Margot: Én szeretném is, ha ő volna a mamánk; hát te, Colotte?

Colotte: Isten mentsen!

Margot: Miért?

Colotte: Mert úgy szur a katonája, mikor megcsókol és olyan hideg és nedves a keze... En jobban szeretem Bernhard urat. Margot: Csönd! Jön! Josephine (a szobából kiált) Nos? Gyertek hát gyerekek hamar? Colotte és Margot egyszerre) Igen Josephine, megyünk. (Sietve mennek a lakásba).

A gyümölcsök házi feldolgozása, méhézet, az elhullott tollak feldolgozása mind kifizető hasznát ad, a tanyán gazdálkodóknak.

Ott van az aszalt gyümölcsök s gyümölcskonzervek, befűtött szakszerű készítése. Ez egy kisgazdaságban a gondos női kezekre vár s mily busás hasznát biztosít.

Mindezekről legközelebb külön cikkben fogok megemlékezni. Most csak egyet.

Multkor, mikor Szeged Alsótanján vendége voltam egy előkelő gazdaembernek, láttam, hogy a házból ruhásokszámra hordták ki az apró, harmadérésű, 1—2 cm. nagyságú, u. n. fattyuzöldpaprikát a szemétdombra. Kérdésemre a különben igen intelligens gazda előadta, hogy náluk ezt mindenütt a paprikatermelő gazda a szemétre dobja, mert az őrteni való paprikába nem való s másra meg nem tudják értékesíteni.

Lám mindjárt itt van egy gazdasági produktum, amelyben a mi kisgazdánk összeségében sazezerket éro nemzeti vagyont dob a szemétre. Ez az u. n. fattyúpaprika szakértőleg konzerválva, légmentes üvegekben eltelve egész Európában drágán megfűtött élelmicikk, Znaimban és sokhelyt a külföldön rengeteg konzervgyárak vannak, melyek csak ezeket dolgozzák fel s rengeteg pénzt keresnek vele. Külföldön az erre kioktatott kisgazda maga konzerválja az ilyen, nálunk kárbavesző terméket s sok száz forintot keres vele. A fattyúpaprikának szemétreobását velem együtt látta egy magarangú közigazdasági hivatalnok. Azt mondta hogy ő is a téli hónapokban állandóan vásárosja háztartása részére a külföldön készített apró fattyúpaprika-konzerveket s egy kis üvegvért 1 kor. 20 fillért fizet. Ugyan ő mondta, hogy az előttünk kidobott paprikából kis szakértelmek, csekély költséggel 5—600 üveg fattyúpaprika-konzervet lehetne tényleg csinálni.

Mi kellene hozzá. Egy szaktanfolyam, mely összegyűjtené a kisgazda háztartásában élő nőket s pár nap alatt megtanítaná őket hogy miként kell a fattyúpaprikát és más ily utóérésű zöldséget a kereskedelmi forgalomba keressett, egyöntetű konzervekké feldolgozni, megtanítanáná őket, holl kell a hozzávaló egyöntetű üvegek stb. beszerezni s megtanítaná őket, hova kell fordulni az értékesítés végett. Mily sok, most veszendőbe menő terméket mentene meg az ily tanfolyam s mily nem vart hasznát adna a kisgazdának. Bizony többet, mint az egész évi csipkeverés.

Ne tessék engem félreérteni. Újlag mondom, nem a csipkeverés ellen beszélek, melyet nagyon hasznos háziiparnak tartok, de a mi lakosságunkat első sorban a mezőgazdasági termékek feldolgozó kisiparra kell szoktatni. Ily tanfolyamokat kell először felállítani.

Aki ismeri a mi közigazdasági viszonyainkat, egyértéren ebben velem. I. P.

Ujdonságok.

Szentes, 1909. december 19.

— Városi közgyűlés. Szentes város képviselőtestülete, a folyó hó 20-án, holnap délelőtt 9 órakor, a vármegyéhez nagyteremben közgyűlést tart, amelynek tárgysorozatán a következő általánosabb érdekű ügyek vannak: A belügyminiszter értesítése az építési szabályrendelet ellen. — Ugyancsak rendelete a gyámpénztári tartalékalap fölös jövedelmének a tisztviselői nyugdíjalap részére történt átengedéséről. — A vármegyei alispán megkeresése a megyei kórház kibővítéséhez való hozzájárulás dolgában. — Tanácsai jelentése az alsóréti munkáshaztelepen felállítandó négy osztályú elemi népskola tárgyában. — Ugyancsak előterjesztés a kereskedő-tanonciskola felállítása tárgyában. Ugyanannak előterjesztése a szabályrendeletnek a kerületi orvosok lakhelyére vonatkozó részben leendő módosítása iránt. — A közigazgatási és húsvízga-

lati szabályrendelet tárgyalása. — Tanácsai jelentése a hatóságok hússzék felállítása tárgyában. A reformstus egyház kérelme új temető nyitása engedélyezése tárgyában. — Szeder János ajánlata a tyúkpiacler kibővítése ügyében. — Doroghy Zsigmond kérelme ipari célokra telephely atengedése iránt. Tanácsai előterjesztés az úthálózat-kimutatás revíziója tárgyában. — Ugyanannak jelentése a piaclerén felállítandó illemhely tárgyában. — Berényi János és társai kérelme a kéményseprési szabályrendelet módosítására. — Tanácsai előterjesztés a kövezetvámjövdelem védelme a Bali-átjáró megszüntetése iránt. — A városi adóvégrehajtók kérelme lakbérilletmény megállapítása iránt. — Fazekas Antalné kérelme a felemelt menházi apolási díjaknak 1910. január 1-től továbbra is meghagyására iránt. — Szeder Ferenc kérelme berekhatá földjeinek hazhelyekül leendő kiosztása tárgyában. — Hasonló irányú kérelme Fekete Lakos Lajosnak és Regőci Józsefnek. Az egész tárgysorozat 45 ügyet ölel föl, amelyek között, mint hinni való ezáltal bőven akadnak általánosabb érdekű ügyek.

— A Dugonics-társaság Horváth Mihály ünnepe. A szegedi Dugonics-társaság a mai napon, a városi közgyűlési teremben tartandó ünnepi felolvasó ülésén áldoz városunk nagy fia és Szeged dispolgára: Horváth Mihály emlékezetének. Az ünnepi felolvasó ülés délután 4 órakor kezdődik és sorrendje a következő: Rajz, irta és felolvassa Tömörkény István rendes tag; La Fontain-mesék, műfordítások, felolvassa Vikár Béla vendég; Emlékbeszéd Horváth Mihály fölött, tartja Marczali Henrik egyetemi tanár tiszt. tag; Költmények, irta és felolvassa dr. Salamon Gyula vendég.

— Városunk határrendezése. E hónap 28-án tartandó vármegyei közgyűlés tárgysorozatának 16-ik pontja alatt fel van véve, a városi képviselőtestület f. év majus havi közgyűlésének határozata folytán a város határából hiányzó területnek visszacsatolása iránt a vármegyéhez intézett kérelme, melyet röviden a következőkben ismertetünk. A gróf Károlyi családdal 1836 évben kötött örökvaltság szerződés igazolja, hogy a város határterületéből az addig is a földesurak magán birtokát képező kiskirályi és hegyesi puszták, — a szintén akkor kötött közlegelő elklönítési szerződés szerint, a Károlyi grófok magán tulajdona és használatába Királyság pusztából a szénási és szarvasi határok mentén atengedett 11.200—1100 négy-szögöles hold legelő föld, — Károlyi Istvan grófnak szentlászói majorság földje helyett ugyancsak Királyságon cserébe adott másfél annyi terület, végre Károlyi Lajos grófnak a bökényi pusztája helyett szintén a királysági közlegelőből cserébe adott, a földesurak magán tulajdonába került ugyanakkora terület. A városi határól ezek szerint a Károlyi grófokra tulajdonjoggal átszállott terület 18583 kat. holdat tesz. — a szénási egész határterületnek 1 ötödét. — Ezen területet az 1848. előtti időben köztcherviselésre kötelezhető nem volt, a felett a város hatósági jogokat nem gyakorolhatott, az 1848-ki szabadságharcot követő szomorú idők alatt sem, — így történt, hogy a mult század 50-es éveinek elején megtartott helyszínelés alapján készült ideiglenes kataszteri és telekkönyvi munkálatokban ezen határterés Szentesi járás Nagykirályság pusztáira elnevezés alatt külön adóközségnek vették fel. — Ezen visszas állapot országserzte így volt a községek rendezéséről szóló 1871. évi XVIII. t. c. megalakotásáig. Ezen törvény intézkedett, hogy minden területnek valamely községhez kell tartoznia (20 §.) a következő 21 §. pedig kifejezetten meghagyja, hogy a terület azon községhez tartozik, a melyhez eddig is: (t. i.

a törvény megalakotásáig) tartozott. — Ezen törvény végrehajtása során a mi vármegyénk-nél nem keresték azt, hogy az ily pusztá terület valamely község határához vagy nem? Ha-nem tévesen magyarázva a törvényt, vagy félreértve egyedül a tulajdonosokat kérdezték meg, hogy a pusztá területtel mely községhez akarnak csatlakozni. Természetes hogy a pusztá-birtokosoknak ily eljárásai alkalom adatott az úgynevezett uradalmi községek alakítására, aminek hatrányat vármegyénk községeinek jó része ma is érzi és viseli a nagy közterheket. A Szentes határához tartozó Nagykirályság pusztá is így került Derekegyháza és Magocs községek hatósága alá, annak dacára, hogy Derekegyháza pusztának önálló községgé alakulását engedélyező 43798—1872 sz. rendeletében a belügyminiszter határozatlan utasította a vármegyét, hogy a királysági pusztá területének közigazgatásilag az ugyanon alakított Derekegyháza községhez célba vett csatolása tekintetében az 1871. XVIII. t. c. 21. §. értelmében járjon el. — A vármegye ezen miniszteri utasításnak ma napig sem tett eleget, nem kereste hogy Nagykirályság pusztá nem tartozott-e már előbb valamely község határához? Ez — tulajdonképpen Szentes városérteleme amelynek orvoslása végett határterületének rendezése és Nagykirályság pusztának visszacsatolása iránt a vármegyéhez folyamodott. — Lapunk tere nem engedí most, hogy e kérdéssel még bővebben foglalkozzunk, de arra visszatérünk még a vármegyei közgyűlést megelőző karácsonyi szamunkban.

— A vetések fejlődése. A vetések fejlődéséről szóló jelentések nagyjából kedvezőnek mondják a mezőgazdasági helyzetet, azonban ez az abnormalisan enyhe időjárás bizonyos aggodalmakra szolgáltat okot, amelyek a jelentésekből itt-ott előtérbe is nyomulnak. A hesszeni legyek kártétele mind nagyobb arányú lesz. Mig az előző hetekben csupán az Alföldön érkeztek panaszok, most már az északi megyék déli részei, Pozsony, Nyitra stb. helyekről is oly jelentések érkeznek, hogy az enyhe időjárás a hesszeni legyek kifejlődésére előnyös volt és ezek kártétele egyre növekszik. Még egy másik körülmény is aggodalmakra szolgáltat okot. A hótakaró hiányzik. Nem kell csak egy két napos erősebb fagy, váltakozva enyhe nap-pali időjárással és a fölfagyás kiszámíthatatlan károkat okozhat. A talaj az utóbbi napok bővebb csapadéktól oly mértékben atnedvededett, hogy a növényzet ugyanolyan körülmények közé jutott, mint kora tavasszal, hóolvadáskor. Ez a helyzet talán nagyobb veszedelmet is rejt magában, mint azt jelenleg gondoljuk.

— Népies gazdasági szakelődás. A Csongrádvarmegyei Gazdasági Egyesület helyiségében ma délelőtt 10 órakor lesz a téli évadban az első népies gazdasági szakelődás, a vasárhelyi földmivesiskola két szakfőnök közreműködésével. Az előadason nem egyesületi tagokat is szivesen lát vendégül az egyesület elnöksége.

— Felfüggesztett vasárnapi munkaszünet. Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy az ipari és kereskedelmi árusítás és házhoz szállítás a karácsonyt megelőző vasárnapon, folyó hó 19-én egész napon át végezhető legyen. Ez a rendelkezés az irodai munkákra nem vonatkozik. A miniszteri rendelkezés értelmében az üzletek ma egész nap nyitva lehetnek és az ipari műhelyekben is egész nap dolgozhatnak a karácsonyi megrendeléseken.

— Bajok a kerületi munkáspénztár körül. Régtől figyelemmel kísérjük az országos munkaszerző pénztár központjának azt a törekvését, hogy a szentesi kerületi munkáspénztárt szétbontatva, Szentes iparosait és kereskedőit a munkás-segítés és balesetbiztosítás dolgában valamelyik szomszédos kerületi pénztár gyámsága alá helyezze. Hol egy, hol más kiküldötte a központnak jelent meg Szentesen, vizsgálni a pénztár ügykezelését, amelyről éppen nem mondható ugyan, hogy mintaszerű volna; de ahányszor a kiküldöttek a kezelés javítására jegyzőkönyvi észrevételeiket megtették, amelyek megszi velésével a pénztár igazgató a szükséges határozatokat meghozta és azokat jóváhagyta véget a központhoz felterjesztette, — a helyett, hogy ezeket fönt sürgősen eliatézték és jóváhagyták volna, — ráteküdtek úgy, hogy maig sem tudata például a központ a szentesi pénztárral azt, vajjon jóváhagyja-e az igazgatóságnak a pénztárnoki és ellenőri állás újjaszervezése és dotálása kérdésében hónapokkal ezelőtt hozott és sürgősen felterjesztett határozatát. E helyett a tisztelt központban, nevezetesen a kereskedelmi minisztériumban, az itteni érdekeltség meghallgatása nélkül úgy határozottak, hogy a szentesi pénztárt eltörlék és Szenteset Vásárhelyhez csatolják Csongráddal együtt. Jó szerencse, hogy Molnár Jenő dr. városunk országgyűlési képviselője idején értesült a dolgról és táviratban kereste meg a pénztárt, hogy sürgősen keressék fel őt, az itteni ipartestület kiküldötteivel együtt a pénztár kiküldöttei, hogy velük e terv megdöntése érdekében a minisztériumhoz küldött-ségbe mehessen. A pénztár kiküldöttei, erre rögtön föl is utaztak. Simon Ede elnök és Tóth Károly titkar kiküldöttek aztan Molnár Jenővel jártak Szentes nyi államtitkárnál és Bencsik min. tanácsosnál s az utóbbi kijelentette előttük, hogy Szentesnek Vásárhelyhez csatolása befejezett dolog. A kiküldöttek így lehangoltan jöttek haza, itthon az ipartestület előjárósága elhatározta, hogy a városi képviselőtestületet hívja segítségül mi végbír a c zsigmond elnök sürgős beadványt intézett a polgármesterhez, melyet a holnapi közgyűlésen kellett volna tárgyalni, Molnár Jenő orsz. képviselő azonban nem nyugodott meg a miniszteri tanácsos kijelentésében, hanem tovább faradozott Szentes érdekében és csakugyan pénteken este megjött a távirati értesítése, hogy Szentes javára kedvezőre fordult az ügy, a kerületi pénztár továbbra is Szentesen marad.

— Ahogy Dorozsmán mulatnak. Dorozsmán a folyó hó 13-ról 14-re virradó éjszakai nagy mulatságot rendeztek a legények. A mulatás, ősi dorozsmai virtus szerint, verkedéssel végződött. Dulakodás közben aztan a nekivadult mulatozók úgy összeverték Darócz Józsefet, hogy a szerencsétlen legény halálos sérüléseket szenvedett. Gyógykezelés végett beszállították Darócz Józsefet a szegedi kórházba, ahol élet-halál között lebeg. Magay Lajos, a szegedi törvényszék vizsgálóbírója f. hó 14-én délután kintjárt a kórházban és kihallgatta az összevert legényt. A verkedő kompániát a dorozsmai csendőrség letartóztatta.

— Felolvasások. A reform. körben és felsőpárti iskolában vasárnap délutánonként tartani szokott felolvasások ma délután is megtartatnak. A református körben d. u. 4 órákor felolvas: Sima László. Szavai: Füst Molnár Mariska úrleány. Felolvas Bercei Károly. A felsőpárti iskolában d. u. 5 órákor felolvas: Szilágyi Károly. Szavai: Antall Aranka úrleány. Felolvas: Baróthy István. — A helybeli kath.

kör ma d. u. 5 órákor tartja az idén negyedik felolvasó estjét a következők műsorral: 1. Szavaltat, tartja: Dr. Soltész Gyula úr. 2. Monológ, előadja: Molnár Ilonka k. a. 3. Felolvasás tartja: Istváncsics Mariska k. a. 4. Szavaltat tartja: Katkics Nórika k. a. 5. Monológ előadja: Patócky Valérka k. a., Ezen estélyen nem tagokat is szívesen lát a kör rendezősege.

— Jubiláló önképzőkör. A hódmezővásárhelyi református főgimnázium kebelében létesült »Petőfi-Önképzőkör« a jövő évi január 8-án, alakulásának ötvenedik évfordulója alkalmából nagy jubiláris ünnepséget rendez, mely igen értékes és élvezetes lesz, annyival is inkább, mert a város intelligenciájának előkelő és közkedvelt hőngyei és urai közül többen szerepelnek az ünnepeken. A rendezőszék ezúton kéri fel mindazokat, akik ezen öten év alatt a nevezett kör tagjai voltak s akik között számosan vannak szentesiek is, hogy címüket és azt, hogy számíthat-e a kör a megjelenésükre, a kör címére a folyó hó 28-ig szíveskedjenek bejelenteni. Cim: Banyay József önképzőköri elnök, I. kerület, Hódi Pál-útcá 7. szám.

— A budapesti hírlap, az ország legelterjedtebb és legtekintélyesebb lapja, a magyar intelligenciának nélkülözhetetlen közlönye, közel harminc éve, hogy úttörő munkát végez a Magyarság érdekében. Jelszava: Mindent a magyarságért. A ki részt venni óhajt ebben a munkában, az előfizet a Budapesti Hírlapra. Ha már most küldi valaki a jövő negyedre szóló előfizetési árt, 7 koronát, akkor ez év hátra levő idejére díjmentesen kapja a Budapesti Hírlapot.

— Szórakoztató estély. Ma délután fél 5 órákor lesz az ipartestület nagytermében az iparos-ifjak önképző körének szórakoztató estélye, amelynek 8 pontból álló műsorról lapunk egy előző számban már közöltük. Az estélyt éjfélig tartó tanc fejezi be, amelyre — a táncban résztvevőknek külön 50 fillér belépődíjat kell fizetniük, még a kísérők és a felolvasáson résztvevők 10 fillér belépődíjat fizetnek.

— Bicskázás Kisteleken. Az egyik kisteleki kormesban a napokban vigan mulattak a legények. Nagy volt a — virtus. Mezei Péter, a mulatozók egyike — széles jökedvében az üvegeket csapkodta a falhoz, de mikor füzetere került a sor, hallani sem akart az elpusztított üvegek aráról. Az egyik mulatozó legény: Marton Janos erre közbeszólt, hogy ez már még sem járja. De vesztére tette, mert Mezei Péter ezen úgy dühbe gurult, hogy bicskát rántva, oldalba szurta vele Martont, aki eszméletét veszve, esett össze. A rogtón segítségére hívott orvosok azt hiszik, hogy sérülése életveszélyes. A bicskas legényt letartóztatták és beakisérték a szegedi ügyesség fogházába.

A kis gyermek ELPUSZTUL?

Adjon neki SCOTT-féle csukamájolaj Emulsiót és örömmel fogja tapasztalni, hogy állapotot azonnal jobbra fordul, hogy csakhamar fejlődésnek indul és jökédvé válik.

A Scott-féle Emulsió
már gyakran visszaszólította szüleiüknek szerettett gyermeküket a halál kapujától.

A Scott-féle Emulsió

a legkivalóbb, úgy tisztaság, valamint az emésztéshatóság és gyors hatás következtében.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógytárban.

* Mindennek az idő a legalaposabb próbája. Különösen áll ez a gyógyszerre nézve. Ha mérlegeljük, hogy a »Scott-féle Emulsió« 30 évnél hosszabb próbát állott ki úgy tényleges jószágáról bizony meg lehetünk győződve. A »Scott-féle Emulsió« főleg csukamájolajból áll. Ezt azonban teljesen jó ízű és mindenkinél könnyen emészthető formában nyújtja. A »Scott-féle Emulsió« minden gyógyszerárban raktáron van.

CSIKOS KOCKÁS SHANTUNG ARMURE és »Henneberg selyem 1 K. 35« -tól felebb, bérmentes és vámentesen. Mint potaforultávála.

SELYEM

Seidenfabrikt. Henneberg in Zürich.

Akar nőszülni?

Hölgyektől (ezek között olyanok törvénypelen gyermekekkel, testi hibával stb) 5—500.000 korona vagyonnal fel vagnuk hatalmasa, megfelelő férjet keresni. Csakis urak (ha vagyon nélkülük is), akiknek komoly szándékuk van és gyors házassághoz akadály nincsen, írjanak — címre: L. Schlesinger Berlin 18. (Deutsche land.) 52—2

Irodalom. Ünnepek előtt.

Mindegyre rövidülnek a napokkal és nyúlnak hosszúra a téli esték. Meleg szobában, azok között, vagy távol azoktól, kikhez tartozunk, gondokkal terhes lesz a szívünk, jöttén karácsonynak. Ez a legadás ünnep, a mely a szeretet utolsó kis paraszat is életre szítja, megkopogtatja szívünk ajtaját s akár akarjuk, akár nem: belesuhan a gondja... Es rojúk az utcákat, sokszor fáradtan, elesésgyáva már, mert hiszen a legjobbat, legszébbet, vagy a legmegfelelőbbet kívánjuk adni azoknak, a kiket szerettünk.

Az apró figyelemek kedveskedései az év más napjaira csek, a karácsony fénye, jelentősége már többre kötelez.

Azok a ritka szerencsések, a kiknek bőségesen telik, két kézzel markolhatják fel és adhatják tovább az örömeiket. Amde ezer meg ezer család szíve szorul el fajtalmasan, mert nem állnak rendelkezésükre eszközök, melyekkel a maguk szerény kis körében igazán ünneppé tehetnék e napokat.

Mennyi gondolkodó homlok derül fel, hány aggodalmas szívnek lesz öröme tehát a hír, hogy a karácsonyi ünnepek legszebb és legtartalmasabb ajándéka, a »Magyar Család Aranykönyvé«-nek második hatalmas kötete is megjelent!

Hogy mi van ebben az értékes és kiállításában is valóban pompás kötetben, azt egy-két sorral méltányolni lehetetlenség. Csak azt tudom, hogy nem lehet olyan diszes karácsonya az országban, amely alatt minden ajándék elől el ne vinné a pálmát s nem lehet olyan szegény karácsony, a melyet dussá és széppé ne varázsolna. Az Athenaeum joggal lehet büszke e műre.

Férfit, nőt egyaránt érdeklő dolgok remek kötetű bibliája ez az Aranykönyv. A mit Gömbösné Galamb Margit ír benne a Társasletről, az szükséges tudnivalója mindenkinek, a ki a művelt osztályhoz számítja magát. A mi az irónó e tollából e cim alatt megjelent az Aranykönyvben, az pótolni kívánja a nevelésnek azokat a sokszor csak nehezen megszerezhető finom nuanszait, a mely a nőt és a férfit nem csak gondolkodása, de viselkedésében is előkelővé tesz. Hancsókné-Wolkenberg Ilona a Családi nevelésről írt értékesen úgy, mint a tárgyról előtte senki, mert gondos részletezéssel tér ki mindarra, a mi nélkül modern családi nevelést elképzelni se lehet. Fiatal asszonyok, anyák számára a szeretet- és kötelességnek gyönyörű lelikonja e rész. Bédy-Schwimmer Róza a

leányok pályaválasztásáról ír szakszerűen, hivatalosan, Mosdóssy Imre pedig a fiúk pályájáról. S mindketten minden oldalról megvilágított helyzetekkel számolnak be, gondolkodnak, érvelnek helyettünk, bontogatva fiaink és leányaink előtt hajlamaikhoz legmegfelelőbbben az utat. A lelkiismeretes szülő önmagának, gyermekei jövőjéért tartozik azzal, hogy ezt elolvassa, sőt tanulmányozza.

K. Nagy Sándor kir. ítélőtáblai bíró Jogtudományok címen olyan tanácsadót adott, a melylyel gyermekeink születésétől, életünk utolsó rendelkezéséig megtaláljuk a törvényes eljárások legegyszerűbb módját. Ilyen mindent felölelő mű még nem jelent meg közérdekű irodalmunkban. Egyszerű, világos, korrekt. Senkinek sem kell lötni-futni tanácsért, mihez tartas végett. Életünk minden jelentős eseményéhez ott a kellő útmutatás. Szabóné Noggall Janka dr. Bexheft Armin közreműködésével. A szórakozásról, nyaralásról, sportról írt. Kell-e mondanunk, hogy ma a mikor az egész világot megvallja és a szerint irányítja a nevelést is, hogy csak egészséges testben lakhatik egészséges lélek, a sportok, szórakozások, a nyaralások helyes mikéntje mindezek felett fontos. Bexheft Armin dr. a testgyakorlás és testedzésről szóló cikkei szoros kapcsolatban állanak a sportok és szórakozások ismertetésével s megtanítanak időnkint úgy használni fel, hogy lelkünk pihenése, testünknek edzett volta az élet küzdelmeire és a munkára frissé tegyenek.

Mind e cikkek pedig teljesen újszerűek s változott életviszonyaink között nélkülözhetetlenek. A magyar irodalomban ehhez hasonló nem talánunk.

És kétszeresen becses, mert könnyen megszerezhető. Az Athenaeum — a melyet a harmas mű kiadásán magasabb szempontok vezettek — mindhárom kötetet havi két koronás részletben is szállítja. Az első kötet (a mely az Egészség, Lakás, Ruházódást tárgyalja) már előbb jelent meg, a második most karácsony előtt s nemsohára következik a harmadik is. Havi két koronáért egy pompás, magas irodalmi és művészeti becses bíró magyar munka. A hatalmas kötetek gazdagon illusztráltak is, a mennyire csak a tárgy megengedte. A második kötetben — az anyag tartalma miatt — kevesebb alkalom jutott erre, de a látunk benne annál becsesebb. A három kötet — egyben fizetve — vászonkötésben 64, bőrkötésben 84 korona.

Karácsony, az ünnepek legszebbike, már előre veti fényét és árnyát. A hol sok lesz a fényesség: had' tetőzze be azt a »Magyar Csaldók Aranykönyve«. A hol pedig számolni kell a pénzzel, vagy a hol hiába gyűjtötte e napra, mert az élet egyéb gondja követelte magának azt: olt is az Aranykönyv legyen a kibékítő, az örömet hozó. Szébb, hasznosabb, művészibb ajándékot mint ez sem egyeseknek, sem családoknak nem adhatunk.

Felolós szerkesztő: BÀNFA LVI LAJOS.

Kiadótulajdonos »Szentes és Vidéke» könyvnyomdá

Új asztalos-üzlet.

A nagyérdemű közönséget értesitem, melyszerint a Sarkadi Antal útca 7. sz. alatti üzletet átvettem és mint önálló iparos működök; kérem a t. közönség szives pártfogását. Szolid, pontos munkával igyekszem megrendelőimet kielégíteni.

Ugyanitt egy fiú tanulónak felvétetik.

Szentes, 1909. dec. hó.

Bene József,
asztalos.

Pénzkölcsön.

10—50 évig terjedő amortizációs nemkülönben II. helyű bekebelezési kölcsönt folyósítanak földbirtokokra és nagy házakra melyet nagy összekötéseim révén a leggyorsabban és a legelőnyösebb feltételek

mellett eszközök. — Már megterhelt ingatlanokat, vagy rajta levő terheket olcsóbb kölcsönrel konvertálók.

Tánczer Nándor bank és váltó-üzlete.
BUDAPEST, VI. Teréz-körút 4 sz.
Telefon 107—41. 4—1

Értesítés.

A szentesi református egyház elnöksége ezúton is tudósásra hozza a nagyérdemű közönségnek, hogy az egyház főgondnokának Zolnay Karolynak a presbyterium egy negyed részének, valamint a tanító presbytereknek és az egyházközségi képviselőtestület egy negyed részének a megbízatása folyó évi december hó 31-ével lejár s ezeknek helye új választás által lesz betöltendő és pedig ez alkalommal az új egyházi törvények rendelkezése szerint, a tanító presbyterek is az egyház község választásra jogosult tagjai által választatnak.

A választás az 1909. év májusában összeállított választói névjegyzék alapján 1909. év december hó 29-én tartatik meg és kezdődik a törvény rendelkezése szerint a reggeli istentisztelet végeztével s tart szakadatlan folytonossággal délután 4 óráig. A választás az egyház tanácstermében a törvény rendelkezésének és a választás alá kerülő presbyterek és egyházközségi képviselők nevének felolvasásával kezdődik és közfelhívással is eszközölhető, de amennyiben 10 jelenlevő választószavazást kívánna, két bizottság előtt szavazólapokkal folytatattatik. Az egyik bizottság az egyház tanácstermében működik, ahol is szavaznak az I. és IV. kerületben és a külterületen lakó választók. A másik bizottság előtt, mely a központi fiúiskola IV. osztályának (Varga Ferenc iskolája) tantermében működik, szavaznak a II. és III. kerületben lakó választók. A szavazások csak személyesen adhatók be. Ha a választólapon több név van, mint ahány presbyter vagy egyházközségi képviselő megválasztása elrendeltetett, az utólirottak számításba nem vétetnek. Szavazati joga csak annak van, aki a folyó év májusában összeállított névjegyzékbe fel van véve.

A kilépő presbyterek, kiknek helye betöltendő lesz következők: Vecsery Janos gazdálkodó, Buri N Lajos ügyvéd, Keresztes Nagy Antal, Varga Bénéiamin, Ruzs Molnár Ferenc (réti) id. Teesi Fekete Janos, Erdőhát Nagy Ferenc gazdálkodó, Nyiri Antal, Gönczi Sándor, id. Soós Balint, id. Kadánc István, Fazekas Mihály és Szathmáry Ede ügyvéd összesen 13. Továbbá Joó Károly és Szabó Lajos tanító presbyterek, összesen 2.

Kilépő egyházi községi képviselők, akiknek helye betöltendő lesz következők: Barta Sándor bognár, Dudas Sz. Janos egyházi, Szijjartó Szabó Sándor, Szalai István szabó, Tihanyi Pál. Czibrus Janos, id. Vecsery Janos kupecz, Nemes István, Cálly Lajos iparos, Vigh Mihály menházgondnok, Bercezi Dániel pintér, Füsti Molnár Ferenc Soós Imre, Zsoldos Imre, ifj. Ruzs Molnár Sándor, Dobosi David, Kalmár István, Nagy Kovács Gergely, Páku T. Miklós, Kása Antal, Kalpagos Sz. Mihály révbeli, dr. Füsti M. Sándor ügyvéd, id. Halász Sz. Lajos, Balog István takacs, Horváth Jenő hivatalnok és Kovács József kovácsmester, Ruzs Molnár Janos összesen 27.

Megjegyzendő, hogy a kilépő presbyterek és egyházközségi képviselők újra választhatók.

Kiadó üzlethelyiségek.

Horváth Gyula útca 29. számú házamban, (a Nyiri-közzel átal) két üzlethelyiség van kiadó. Egyik különösen alkalmas, szabó, borbély vagy szijgyártó üzletnek; a másik, minthogy ezen városrészben rőfösület nincsen — rőfös üzletnek.

Egy fűszeres üzlet részére szükséges fiókos berendezésem is van eladó. Szentes, 1909. dec. 14.

Spitzer Adolf.

TŰZIFÁT

s z ö l ö k a r ó t
igen előnyös árban szállít
waggon rakományként

Quitt Cestvérek

fakereskedők 10—2
Budapest, VIII., József körút 31/b.

A tisztántúli járás főszolgabírájától.
2919—909. szám.

Hirdetmény.

A Szegvár községben évi 1000 korona törzsfizetéssel szervezett községi pénztári ellenőri állásra pályázatot nyitok s felhívom az állást elnyerni szándékozókat, hogy legalább 4 közpiskolai osztály elvégzését tanúsító bizonyítvánnyal s egyéb okmányokkal főlserelt pályázati kérvényeiket hozzám december hó 28-ig bezárólag nyújtsák be.

Az ellenőr élethossziglan választatik, s hivatalba lépésekor egy évi fizetésével azonos összegű biztosítékot köteles a községi pénztárba szolgáltatni.

A választást Szegvár község közházánál folyó hó 30-án fogom megjelenteni.

Mindszent, 1909. december 16.

Tary, főszolgabíró.

Kiadó fűszer üzlet.

Egy kis szatocsület házzal együtt, melyhez szép gyümölcsöskert van, kedvező fizetési feltételek mellett eladó. —

Iparosnak vagy magános néki szép jövedelmet biztosít.

Bővebbet a kiadóba.

A szépség!

Minden hölgynek kétségtelenül legfőbb vágya, hogy mentől szebb legyen s hogy ezen célját elérhesse, megragad minden alkalmat, a legképtelenebb dolgokkal kengeti arcát. — A legtöbb esetben saját kárára teszi ezt, mert nemcsak, hogy szép nem lesz, hanem ellenkezőleg sok esetben tönkre teszi arcbőrét úgy, hogy igen hosszú idő, gondos ápolás kell ahhoz, hogy ismét helyrehozza.

Az a világon egyedülálló siker, melyet Guttori Földes Kelemen aradi gyógyszerész Margit-Crème-jével elért (különösen Francia és Németországban) sok embert arra birt, hogy ezt a világhívt, ártalmatlan és az arc mindentisztító tulajdonsága (szepítő, májfolt, kiütések stb.) ellen pártatlan és csodálatosan ható szert utánozzák. Természetes, hogy ez senkinek sem sikerül, mert a Margit-Crème készítésének titkát senki más nem ismeri, mint a feltaláló és készítő s épen azért, mert a titkot soha senkire sem bízta, hanem minden egyes készítményt maga állít elő, a Margit Crème mindig egyforma, annak kidolgozása a leg gondosabb, tehát hatása is rögtön és biztos. — Óvakodjunk tehát arcunkat mindenféleképpen megvédeni és használjunk oly szert, melyet angol, amerikai és francia hírneves orvosok is ajánlanak mint egyedül biztos és ártalmatlan szert az arc szépítésére és a szépség megőrzésére. — Ez a világhírű szépitőszert a Földes-féle Margit-Crème, mely már 4—5 napi használat után teljesen átalakítja az arc bőrét, eltünteti a szepítőket, májfoltokat, kiütéseket, bőrártalmat, mitesszert, arc és kéz szövőrösséget. Az arc ideális szép, üde és ifjú lesz s amellet a Margit-Crème teljesen ártalmatlan.

Ára: kis tégely 1 K. nagy tégely 2 K. Margit-szappan 70 fil. és Margit-pouder (fehér, rózsás és crème színben, 1 korona 20 fillér. Ezen szerek mindegyike külön is használható. — A Földes-féle Margit Crème kapható a világ minden nagyobb gyógyszerárában, ahol pedig raktáron nem volna, tessék egyenesen a készítőnek így címezve írni: Földes Kelemen gyógyszerész, Arad. 8—1 A.

KAPHATÓ SZENTESESEN:

Bozóky György, Ifj. Várady Lajos,
Metzger Károly Vecsery Miklós,
gyógyszertárakban.

Szentes város polgármesterétől.
10674/1909. sz.

Hirdetmény.

Szentes város közönségét értesítem, hogy az időszakos mértékhitelítésnél részt nem vett feleknek 3 nap, valamint az időszakos hitelítésnél ugyan részt vett, de javításba utalt mértékek újbóli bemutatására 2 nap állapított meg a szeged állami mértékhitelítő hivatal által, miért is a fentkezett hivatal egyik tisztviselője folyó hó 23-án ki fog szállani Szentesre, s itt a hitelítést a következő sorrendben eszközli.—

1909 december hó 23-án B—I betűig,
" " " 24-én K—R betűig
" " " 27-én S—Z betűig
A már hibásoknak talált mérőeszközök újbóli bemutatása pedig 1909. december hó 28 és 29-én történik.

Felhivom tehát a mértékeit hitelíteni kívánó közönséget, hogy hitelítendő mértékeiket a fentkített időben és sorrendben a városi volt mértékhitelítő hivatalban pontosan bemutatassák.

Szentes, 1909. december hó 14-én.

Dr. Mátéffy polgármester.

Ifj. Zsoldos Ferenc
ajánlja a közelgő ünnepekre
mindennemű tiszta búza

Lisztjeit,

a melyek a legfinomabb
nullás minőségig kaphatók
a gyártelepén.

Földeladás.

Néhai Horváth Ilona volt Nagy Sándorné örökösei váci lakosok Kistókei és felsőréti 340 hold földjük kedvező fizetési feltételek mellett apróbb részletekben is eladó. — Értekezni lehet Szentesen Horváth Jenővel.

Gyötrelmesebb, kínosabb fájdalom a fogfájásnál alig van; ezer meg ezer ember szenved benne pedig nem kénytelen vele, mert örökre megszabadul tőle az, aki Sztraka Menthol fogszappanját használja.

Ára majolika szelencében 1 kor. melyhez a fogápolásról egy tudományos szívonalon álló értekezéses melléklet. Gyógytarakban, drogériákban stb. kapható egy koronaért. 3 drbt 3 korért bérmentve küld Sztraka gyógyszerész Mohol. Kapható Szentesen Vecsery Miklós gyógyszerárában. 9—4

1 korona
4 éves heti betétes részjegyek már jegyezhetőek a Szentesi Központi takarékpénztár részv. társ.-nál. 20—4

Óvszerek:

Valódi francia és amerikai gyártmány!
Orrosilag ajánv! Feltétlenül biztos!
Óvakodjunk súly után zatoktól.
G U M M I! Eredeti csomagolásban.

Ára k:

12 drb. finom minőség	K	2—4
12 " francia gyártm.	K	6—10
12 " eredeti amerikai	K	10—12
Capot american (rövid)	K	4—6

Halhólyag 12 drb. finom K. 6—10
"NON PLUS ULTRA" K. 6—10

Mintagyűjtemény célszerű összeállításban 12 drb. K. 5—, 25 drb. K. 8—

Női óvszer Pesarium oculisvum K. 3—5
Sérököt valódi angol acélrugóval K. 7—10 Cs. és kir. szab. Keleti-féle pneumatikus pelottával egy oldal K. 12—, két oldal K. 24—

Suspensor (heretartó) darabja K. 1—2.40
Havibaj-kötő darabja K. 5—11
Haskötő darabja K. 7—24. Gummi göröcsér havisnya darabja K. 3—12. Irrigator teljesen felszerelve drb. K. 5—9.

Uj, "AUTO VAGINAL SPRAY" Uj!
legmegbizhatóbb női óvszer K. 15

Szétküldés titoktartás mellett 20 kor. felül rendelésnél 20% árkedvezmény! Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. I. 1—13

KELETI J. gumiárúk és betegápolási cikkek gyára.
Budapest, Koronahéreg-útca 17.

Most kössön
jövő évi szállításra

M É S Z R E

csakis

KLÁR ANDOR czégnél

Debreczen,
egyedüli mészgyár Bihar megyében, mely kizárólag fával égetett fehér darabos meszet termel.

Évi termelés 1000 waggon.

Kérjen ajánlatot!

Heves Pál

kovácsműhely berendezése — elutazás miatt olcsón eladó. Értekezni lehet a tulajdonossal Mindszentes, Tisza-útca 317. szám alatt. 3—2

A Szentes-vidéki takarékpénztár Petőfi-útcai háza kedvező fizetési feltételek mellett eladó.

Értesítés.

Tisztelettel hozom köztudomásra, hogy

ügyvédi irodámat

Dr. Szathmáry Mihály ügyvéd úr
(Hoffer közjegyző féle) házban megnyitottam.

Szentes, 1909. december 1.

Dr. Sinóros Szabó Sándor.
ügyvéd.

Sátor Pál

divatháza Szegeden,

a hatóságilag
engedélyezett

végeladása

kezdetét vette.

5-4

A cég tisztos hirnevéhez kizárólag a legujabb s
kiváló minőségű árúk kerülnek

gyári áron alul
eladásra.

4 vagy 5 éves

befizetéses részletek

jegyezhetők a

Szentes-vidéki takarékpénztárnál

Musgrave

EREDETI IR KÁLYHA

10-1

A jelenkor legjobb töltőkályhája.
Minden nagyságban 80-3200 m³ fű-
tőrével.

Garms Chr. kályhagyára, Bódenbachban.

Raktár: Gunszt Lipót udódánál,

Szentes.

Oh jaj!

Megfojt ez az átkozott
köhögés!

Köhögés, rekedtség és el-
nyálkásodás ellen gyors
és biztos hatásúak

Egger mellspaszillái
az étvágyat nem rontják
és kítűnő ízűek.

Doboza 1 és 2 kor.
Próbadozoz 50 fill.
Fő- és szétküldési raktár:
» **NÁDOR** »
GYÓGYSZERTÁR.
Budapest, VI. Váci-körút 17.

Éljen!

Egger mellspaszilla
csakhamar meggyógyított!

Kapható Szentesen: Farkas Eugénia, Metzger Ede, Török János, Várady
L. ifj., Vecsery Miklós és Sajó György gyógyszerárakban. 26-1

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Papsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyított háziszor, mely már
sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult
köszvénynél, oszónál és meghűtésnél.

Figyelemztetés. Silány hamisítványok
miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és
csak olyan eredeti üveget fogadjunk el,
mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter
cégeggyessel ellátott dobozba van csoma-
golva. Ára üvegekben K-80, K 1.40 és
K 2.- és ügyszólván minden gyógyszer-
tárban kapható. — Főraktár: Török József
gyógyszerésznél, Budapest.

DE Richter gyógyszerára az „Arany oroszianhoz”,
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

MAGYAR EMBER CSAK MAGYAR ÁSVÁNYVIZET IGYÉR!

Magyar ásványvíz

forgalmi és kiviteli részvénytársaság
Budapest, V., Báthory-útea 5. szám.

Kizárólag természetes magyar ásványvizet hozunk forgalomba.

Borszéki Boldizsár, idült gyomorhaja ellen
Borszéki Főkút, köszvény ellen — az
ásványvizek királya
Borszéki Kossuth, vérszegénység ellen
Dodoki Matild, alkális savanyúvíz —
Baross, vesebaj ellen

Borhegyi, hughajtó — — — — —
Boholti, üdítő víz — — — — —
Előpatáki, sárgaság ellen — — — — —
Felsőrákosi Mária, légesőhurút ellen — — — — —
Hargitaligeti, üdítő ital — — — — —

Horgász, étvágygerjesztő — — — — —
Kászonyfőkút (Salutaris) jód és lithium
tartalmú — — — — —
Répáti, égvényes ásványvíz — — — — —
Szekely-Selters, idült gyomorhajok ellen
Sztójkal, cukorbetegség ellen — — — — —

Kérdezze meg az orvosát
és megtudja hogy a

természetes ásványvíz

gyógyhatása és kellemes íze össze nem
hasonlítható a mesterséges ásványvizekkel.

Magyar ásványvizeinkkel a külföld majdnem összes gyógyvízei pótolhatók.

20-16

Főraktáros: EISLER LAJOS.